

МІСЦЕ УКРАЇНИ В НОВІЙ СИСТЕМІ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ

Волоснікова Н.М.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Сучасна архітектура міжнародної безпеки зазнає трансформацій під впливом регіональних конфліктів, глобальної нестабільності та перерозподілу сил у світовому порядку. У цьому контексті особливого значення набуває вивчення ролі України як активного суб'єкта у формуванні нової системи безпеки в Європі та світі. Від 2014 року, а особливо після повномасштабного вторгнення росії у 2022 році, Україна значно зміцнила свою суб'єктність у міжнародних відносинах, демонструючи здатність мобілізувати глобальну підтримку, адаптувати дипломатичні інструменти до нових реалій і активно впливати на порядок денний безпекових організацій.

Історія агресії проти України виявила обмеження функціоналу існуючих міжнародних інституцій, таких як ООН та ОБСЄ, що стимулює пошук нових механізмів колективного захисту та зміцнення двосторонніх і регіональних оборонних альянсів. Формування таких міждержавних альянсів, як Люблінський трикутник, Кримська платформа, стратегічне партнерство з державами G7 та країнами Балтії, демонструє перехід до політики проактивного впливу на формування регіональної безпеки.

Україна стала прикладом держави, що активно формує новий тип безпеки, заснований не лише на військовому потенціалі, а й на інформаційній, гуманітарній та економічній складовій. Ефективне поєднання військової дипломатії з культурною, цифровою та економічною дипломатією посилило її позиції в міжнародних дискусіях. Україна дедалі частіше позиціонується як ключовий партнер Заходу в протистоянні авторитарним загрозам, а її досвід у веденні гібридної війни, забезпеченні кіберзахисту та стійкості інфраструктури стає затребуваним у глобальних безпекових стратегіях.

Членство в ЄС та НАТО розглядається не лише як гарантія безпеки, а й як інструмент модернізації внутрішньої політики та законодавства, інтеграції до системи колективної відповідальності та посилення ролі України в глобальному управлінні.

У сучасній системі координат міжнародної безпеки Україна перетворюється з об'єкта зовнішньої політики інших держав на суб'єкта, здатного формувати порядок денний та пропонувати власні моделі регіональної стабільності. Її досвід боротьби з масштабною агресією, мобілізації міжнародної підтримки та побудови стійкої дипломатичної вертикалі є унікальним кейсом у глобальному дискурсі. Українська дипломатія демонструє здатність поєднувати традиційні та інноваційні інструменти – від класичної міжурядової співпраці до публічної дипломатії, Digital-інструментів та гуманітарного впливу.